106 年阿里山鄉公所【鄒語】朗讀 國中學生組編號 4 號

e’e to ak’i

ne noana’o uk’a ci tposʉto. uk’a ci ’oyona tmopsʉ. uk’aci lema’cohio. uk’a ci tposʉ no holicu. maincila meelʉ suce ’ela hia nouteuyunu ta hosato. macocono you? macoconoemoo. ac’ʉhʉ tamo macicihi. acʉhʉ meelʉ nananghinghia. mamameoi. yu’fafoinana. mao’o’oko. acʉhʉ bochio note hioa. ta macocono feohʉ. tac’u cohivi cuma nate hioa. la humzi no cuma ho peela cohivi? sia nala ma’cohio? la’u ’aoka ta’to’tohʉngva ’emo maica.

’o os’o atva’esa talʉa. mais’a i’o eno,

hola yupeahngʉyʉ ’o mamameoi. lac’o na’no tmuuhoha’o. o’a las’a na’no ’aptaptaʉngʉ. o’ala h’unano eemoemou. panto mosola mayo tomo na’no meoino fuzu ci mameoi. o’a isis’a ’aoka engha ho mais’a mo nana na’no suaemi. tenasic’o at’inga yooho’a ’o ’oahngʉsi. eho’a ’o mo manonocmu’u ho amaka ake’a aangaezneni. i’o mo cmʉ’ho honci amaka otpʉskʉ ho ake’i mimo to sieusi. tac’u a’ʉmtʉ na’no kokaekaebʉ.

ho ’aveoveoyʉ tomo eho’ʉ. i’o mameoi moc’o at’inghi mainca, “cumanante. ’a isic’o eno faeni no ak’emameoi. c’o a’ʉmta ’oc’ocic’o yaa. mamo botngonʉ nala suaemihe.”

couno hola nouteuyunu homo yaa meemeesi ho ihola esmi tomo yaakaebʉ ci hie. tena iachi maito hia mamameoi ho uhto te yusungi. o’alas’a aha’o uhto ihe yoni to mamameoi ’o mon’a yu’fafoinana. honci mici mimo ’o mamameoi. tena aupcieva pos’usneni to yu’fafoinana. honci o’te teomi to maameoi. o’alas’a smeecʉ’ho mimo ’o yu’fafoinana. upena honci teomi no te cono soetohvʉ. ’a lac’o mise’u to mamameoi ho pesona. ’a la eno maica ‘ela hia einu to mamameoi.

conohie. moso sohngu to evi ’o ak’i’u. uk’a ci os’o nama hioa. mi’ocu uso ho su’upu to ak’i. mi’o tuucocosʉ. isi yut’inga to ak’i. o’a mosos’ala yaa anana’o lema’cohio ne noana’o. ci’aeno acʉhʉ lema’cohio ’o afu’u mamameoi. ko’koeno. i’o mon’a yu’fafoinana ci maamespingi. ’a lac’oeno buh’ofeihni to inosi ho ito ma’i’inoconisi. mo totiski. ’o yu’fafoinana ci haahocngʉ. ’a la eno maezo boh’ofeihni to amosi ho ito

ma’a’amoconisi. hola yuptepteʉlʉ la nananghinghia. o’a las’a lua yaa ’eʉnpʉnpʉ ci la’so toehunga talʉi. o’a las’a lua yaa peiskuv’o. la’so toehunga pocenga. honci yaa kuici e’e. honcieno o’te yaa kuici peis’a’auna. ’a lano’so momaemaezo ’e yu’fafoinana ho ’e ’o’oko. ko’koeno la na’no ’ae’aenguzu honci peis’epo ’e mamameoi. ‘e mon’a yu’fafoinana ci maamespingi la to’ofeihni to micu mamameoi ci maamespingi. momaemaezo to ntela hioa ta maamespingi. ’e haahocngʉ honcicu amako maskʉviauveo na hia mameoi. tenac’u meelʉ uhto kuba ho noa easmoyʉska. tahecu fii to poyave ho paiftonga. tenan’a tmalʉ to h’omasʉfta to maameoi. la na’nosino maica ’o lahe eutotaveiya to maameoi,

’otela tpiei. ’o la totpiei. ’a lahes’a kaeba no’upi.

’otela meo’eoi. e’vonoc’o i’nʉskʉ meo’eoi. ausiesi ’a tenas’a yaa nanghia.

’otes’a soenguzu to emi. ’o la ’aoko hafsʉ. ’a tes’a yaa ʉmnʉ ci feango.

la tvaezoya. ’o la lue’amamza lac’o at’ingi tata’e to mocmo. ’a tes’a yaa a’a’ausna.

la talʉa ’o e’e to maameoi. Honci o’te tmalʉ to e’e to maameoi. la lua peisloʉngʉ.

la oakak’ingi. ’ola o’te bochio no oakak’ingi. ’a las’a meelʉ atngaso.

‘a ohela eno yaica hia pahsʉsʉfti na a’to. e’vono micu noana’o ’e mo maica ci e’e. lan’a asngʉcʉ yonta ‘tohʉngʉ’u. temu’sola maezo meica na temula hioa.

106 年阿里山鄉公所【鄒語】朗讀 國中學生組編號 4 號

爺爺對我說的話

以前我們沒有文字、沒有學校、沒有老師的教導、沒有關於律法的書籍，為什麼我們的部落可以相處的很好？一個家族和一個家族；一個家庭和一個家庭；人與之間，都能夠友愛的相處，年長的、年輕的、小朋友，都知道要做什麼事，到了不同的季節，知道該做什麼工作，人們是透過什麼來了解？是誰在教他們？這些經常在我腦海裡思索。

令我印象最深刻的，譬如：

老人家們聊天都是輕聲細語,很少喧鬧大聲,沒有誇大其詞。長者獵得大山豬，不會到處宣揚，表示他的英勇，只會高興的請家人，邀請周邊鄰居及親友來家裡坐坐，一起來分享。賓客們哪怕是吃了一塊肉，喝了一口湯，也都心滿意足，向那位獵者致謝，長者也只是淡淡的回答不必感謝他，這是上天所賜給大家的，不過是運氣比較好，獲得了那隻獵物，比他厲害的人更多。到了祭典儀式或有高興的日子聚在一起，大家會自動的按年齡大小到自己的位置，年輕人絕對不會莽撞的進入長者的區域。老人家要喝點酒，年輕人要快速、恭

敬的給他們倒酒。沒有長老的同意，年輕人不敢當場飲酒。就算同意讓你喝一杯酒，也要背對著長老把酒喝光，這是尊敬也是規矩。

有一天，我爺爺在樹底下乘涼，好像沒別的事要做了，我就過去陪著他乘涼，把我腦海裡的疑問請叫他，爺爺回答，以前的確是沒有老師，但是所有的長者都是老師，所以，年輕的女性和女孩們,都在看她的媽媽和媽媽同輩的行為,同樣，年輕的男性和男孩們，也都在看他的爸爸和爸爸同輩的行為，大家見面都知道要和睦相處，很少人會隨便說話，因很多人在聽著，很少人會做錯誤的事情，因很多人都在看著，若有不好的語言,或者不好的行為,年輕人或小朋友是會學習的，所以年長的擔心犯下錯誤。年輕的女性要跟隨年長的女性，學習女人該做的事情，年輕的男性到了大約十八歲，要去聚會所參加成年的祭儀，長輩們會贈送小佩刀和頭飾，同時要聽取長老的訓誡，長老的話通常是這樣的。

不要欺騙，經常欺騙的人，沒有人會喜歡跟他相處。

不要偷竊，偷竊的人雖然只是一次，他永遠不會有朋友。

喝酒不要過量，經常喝醉的人，不會有好的身體。

工作要勤勞，懶惰的人只有羨慕別人，不會有成就。

尊重長輩的話，不聽老人言的，經常會犯錯。

珍惜食物，不知珍惜食物的，不會富足。

長輩們以前是如此跟我們說的，這些話雖然已經是古老的話，但是都還在我的腦海裡，但願你們都能照著做。